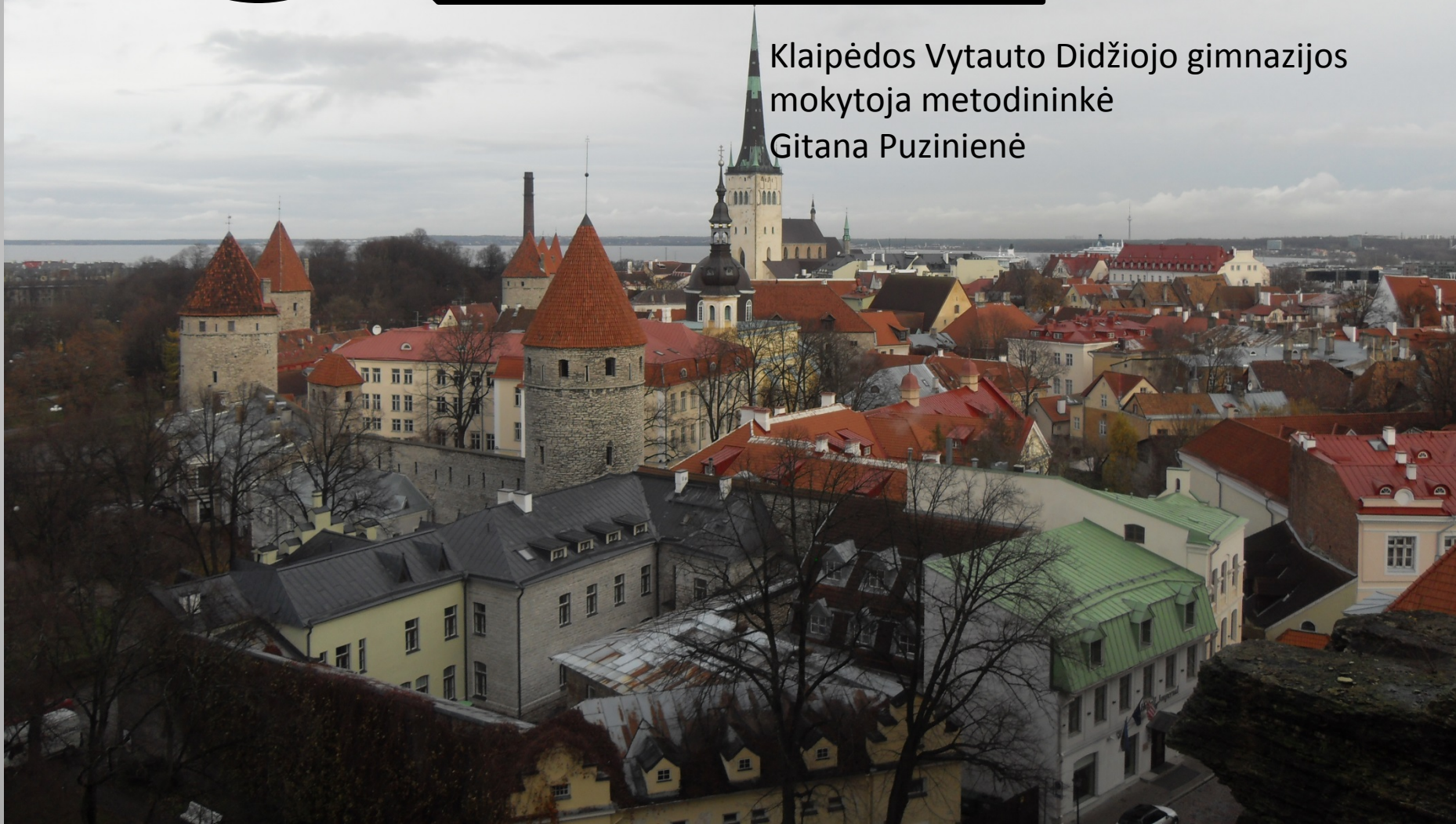

Estijos mokytojų asociacijų veikla, patirtis ir idėjos

Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijos
mokytoja metodininkė
Gitana Puzinienė

Estijos švietimo sistema

Pagrindinis Estijos švietimo sistemos tikslas yra vystyti Estijos visuomenę taip, kad ji taptų atvira ir besimokanti, o kiekvienas individas mokytųsi visą savo gyvenimą.

Pagrindiniai švietimo tikslai

1992 m. priimtas Švietimo įstatymas formuluoja:

- sukurti palankias sąlygas asmenybės, šeimos ir estų vystymuisi;
- skatinti tautinių mažumų švietimą;
- gerinti ekonominį, politinį ir kultūrinį šalies gyvenimą;
- globaliame ekonominiame ir kultūriniame kontekste išsaugoti gamtą;
- mokyti pilietiškumo vertybių;
- išugdyti reikiamas kompetencijas mokymuisi visą gyvenimą.

Švietimo sistema Estijoje susideda iš:

- Ikimokyklinio ugdymo;
- Pradinio ugdymo;
- Bendrojo lavinimo vidurinio mokslo;
- Profesinio švietimo vidurinio mokslo;
- Aukštojo mokslo;
- Suaugusiųjų mokymo.

Aukštasis mokslas Estijoje siūlomas nuo 1632 m., kai buvo įsteigtas Tartu universitetas.

Šiandien šalyje veikia 33 aukštojo mokslo įstaigos, iš kurių 15 yra privačios. Tarp jų yra 9 universitetai (3 iš jų yra privatūs), 22 aukštojo mokslo įstaigos ir 2 aukštosios profesinės mokyklos.

Norint studijuoti Estijos aukštosiose mokyklose pripažįstamas ir užsienyje įgytas vidurinis išsilavinimas, atitinkantis Estijoje galiojančius standartus.

Studijų kaina

Studijų mokestis periodiškai keičiasi ir priklauso nuo aukštosios mokyklos ir studijų programos bei pakopos. Paprastai jis varijuoja nuo 1023 iki 7350 eurų per metus. Magistro ir doktorantūros studijos gali būti brangesnės, priklausomai nuo universiteto ir programos, pvz., brangiau kainuoja medicinos, teisės, verslo administravimo ir socialinių mokslų studijos

Kai kurios aukštosios mokyklos gali taikyti skirtingus studijų mokesčius studentams iš Europos Sąjungos ir trečiųjų šalių. Studentų mainų programų dalyviams studijos nekainuoja, jie taip pat turi teisę gauti nedidelę stipendiją, jeigu tai nurodyta sutartyje.

Pasiekimų vertinimo sistema

Estijoje pasiekimų vertinimo sistema pagrindinėse ir vidurinėse bei aukštosiose mokyklose skiriasi.

Pagrindinėse ir vidurinėse mokyklose galioja vieninga pasiekimų vertinimo sistema penkiabalėje skalėje nuo 1 – blogiausio, iki 5 – geriausio įvertinimo.

Aukštosios mokyklos taiko vieningą vertinimo raide ar balu sistemą. Kai kuriose vertinama tik balu, kai kuriose – tik raide.

Vertinimas	Teisingai atlikta darbo dalis	Vertinimo išraiška
5/A	91% - 100%	Labai gerai
4/B	81% - 90%	Gerai
3/C	71% - 80%	Patenkinamai
2/D	61% - 70%	Pakankamai
1/E	51% - 60%	Prastai
0/F		Neigiamas įvertinimas

MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

Estijos mokytojų karjera susideda iš šių laiptelių:

- Studentas-mokytojas;
- Mokytojas;
- Vyresnysis mokytojas;
- Mokytojas metodininkas.

Studentas - mokytojas

Studentu mokytoju (praktikantu) tampama tebestudijuojant pedagogikos studijas. Studentams padeda kuratoriai. Po sėkmingai baigtos metų trukmės praktikos studentams - mokytojams suteikiama mokytojo kvalifikacija.

Kitas laiptelis pasiekiamas įvertinus mokytojo darbą, taikomus pedagogikos metodus ir pastarųjų ketverių metų kvalifikacijos tobulinimo pasiekimus. Pakilimas karjeros laiptais atsispindi ir atlyginime.

Vis dėlto vyresniajam mokytojui nedalyvaujant tolesniame kvalifikacijos tobulinimo procese galimas ir leidimasis karjeros laiptais žemyn.

Mokytojas

Gavus mokytojo kvalifikaciją prasideda darbas, kurio metu mokytojai dalijasi savo patirtimi, tobulina kvalifikaciją ir apmąsto savo darbą. Tai yra mokymosi visą gyvenimą modelis, nes kiekvienas mokytojas turi individualiai atpažinti ir atitinkamai įvertinti savo silpnąsias profesinės veiklos vietas ir taip pasirinkti sau tinkantį kvalifikacijos tobulinimo būdą.

Vyresnysis mokytojas

Estijos mokytojai privalo kas penkerius darbo metus kvalifikaciją tobulinti ne mažiau kaip 160 valandų, taip gaunamas vyresniojo mokytojo ir mokytojo metodininko laipsnis. Profesinių mokyklų mokytojams privaloma kas trejus metus tobulinti savo kvalifikaciją du mėnesius.

Suaugusiųjų švietimas

2009 m. Vyriausybės patvirtintas Estijos suaugusiųjų švietimo plėtros planas 2009–2013 metams.

Jame nurodytas siekis sukurti galimybes suaugusiesiems mokytis visą gyvenimą, taip padidinant Estijos visuomenės ir įmonių konkurencingumą. 2010 m. ir 2011 m. planas pakeistas siekiant pagerinti suaugusiųjų švietimo kokybę, sukurti vieningą įstatymų bazę ir reikalavimus jį teikiančioms institucijoms.

Suaugusiųjų mokytojai gali telktis į įvairias skėtines organizacijas arba asociacijas pagal dėstomus dalykus ar savo profesinius ir/ar asmeninius interesus ir taip prisidėti prie švietimo sistemos formavimo.

Bendra informacija apie Estijos mokytojų asociacijas

- Estijoje veikia 33 mokytojų asociacijos
- Estijos mokytojų asociacijoms priklauso apie 27% mokytojų
- Esama skėtinių asociacijų. Šalia mokytojų dalykininkų asociacijų veikia Estijos mokytojų asociacija
- Estijos pedagogai yra sukūrę nevyriausybinės asociacijas ne tik pagal savo dėstomą dalyką, bet ir pagal pagrindinius asociacijos tikslus (pvz., skaitymo asociacija)
- Mokytojų asociacijos aktyviai bendradarbiauja su mokytojų profsąjungomis
- Svarbiausias asociacijų tikslas – profesinis tobulėjimas ir profesinių interesų palaikymas.

Kokią naudą gauna mokytojas, dalyvaudamas asociacijos veikloje?

Galimybę...

- bendradarbiauti su kolegomis
- pasidalinti dalyko žiniomis, mokomąja ir metodine
- medžiaga, kasdienėmis problemomis
- aplankyti įdomias lankytinas pažintines vietas
- gauti teigiamų emocijų, idėjų naujoms veikloms...

Kaip vadovaujama asociacijoms?

- Mokomųjų dalykų asociacijoms vadovauja valdybos, kurias sudaro 5 dalyko asociacijos suvažiavime išrinkti nariai
- Kiekvienas valdybos narys turi savo pareigas ir funkcijas (pvz., atsakingas už viešuosius ryšius, veiklos planavimą, finansus ir kt.)
- Asociacijos valdyba renkama trejiems metams. Renkant vadovą svarbiausias kriterijus – asociacijos nario aktyvumas ir iniciatyvumas, po to – profesionalumas, asociacijai gali vadovauti ir vyr. mokytojas, ir mokytojas metodininkas...

Kas ir kaip finansuoja asociacijų veiklas?

- Mokytojų asociacijos yra nepelno siekiančios organizacijos, išlaikomos iš narių mokesčių sudaryto biudžeto
- Ieško finansavimo šaltinių ir bando pritraukti įvairių rėmėjų paramą (populiariausios ES struktūrinių fondų lėšos)
- Estijos švietimo ministerijos finansinė parama. Asociacijų vadovui mokamas 90-ies eurų mėnesinis atlygis

Asociacijos tikslai

- plėtoti mokomojo dalyko mokymą ir populiarumą;
 - dalyvauti švietimo sistemos kūrime;
 - ginti profesinius narių interesus;
- Asociacijos veikia pagal savo Tarybų priimtus statutus.

ESTIJOS ŠVIETIMO DARBUOTOJŲ UNIJA

EŠDU yra 1990 m. balandžio 3 d. Estijos švietimo darbuotojų sąjungų mažesniuose miestuose įkurta nepriklausoma profesinė sąjunga, skirta stiprinti bendradarbiavimą tarp skirtinguose regionuose veikiančių švietimo darbuotojų profesinių sąjungų.

Unijos tikslas –bendradarbiaujant pristatyti ir ginti profesines, ekonomines, viešąsias ir socialines narių teises ir interesus.

Unija padeda spręsti narių problemas dėl darbo užmokesčio, diskutuoja su Estijos Vyriausybe dėl švietimo darbuotojų atlyginimų didinimo. Taip pat EŠDU organizuoja savo nariams įvairius seminarus, kursus, konsultuoja teisiniais klausimais, platindama skrajutes ir informaciją apie darbo vietų pasiūlą, padeda nariams rasti darbą, dalyvauja rengiant teisės aktus, švietimo forumo veikloje, organizuoja tyrimus valstybės mastu ir pan.

Neformalusis (interesų) švietimas

Neformalus ugdymas skirtas ugdyti individualius meninius gebėjimus. Jis organizuojamas vietos valdžios ir juridinių asmenų. Vietos valdžios biudžete tam yra kultūros ir jaunimo rėmimo fondai.

2007 m. Neformaliojo ugdymo įstatymas nustato neformaliojo ugdymo mokyklų ir centrų veiklos tvarką. Estijoje veikia per 300 sporto, muzikos, dailės, šokio, kalbų ir dramos mokyklų bei kultūros ir mokslo centrų, teikiančių kokybišką neformalųjį ugdymą.

ESTIJOS NEFORMALĀS UGDYMO ASOCIĀCIJA

Estijas neformālās ugdymo asociācija ir nevaldības institūcija, kas apvieno 69 nevaldības suaugušoju neformālās ugdymo jomā darbojošās organizācijas. Tāpat kā 1924-1940 g. darbojusī Estijas Švītimo Unijas darba turpinātāja, EFUA tika atjaunota 1994 g.

Asociācijas misija ir būt pilsoniskā asociācija un nacionālā organizācija, kas apvieno nevaldības neformālās švītimo organizācijas un suaugušoju švītimo iestādes, atbalsta un veicina dalībnieku švītimo mērķus nacionālā un parlamentārā līmenī.

Talino mokytojų namai

Talino mokytojų namų pastatas pirmąkart minimas 1333 m. 1766 m. kartu su prijungtu pastatų kompleksu rūmai atiteko Rusijos imperijai, čia buvo įkurtas imperijos valdininkų klubas ir kazino. 1830 m. rūmai restauruoti, atkurtas senasis fasadas ir interjeras.

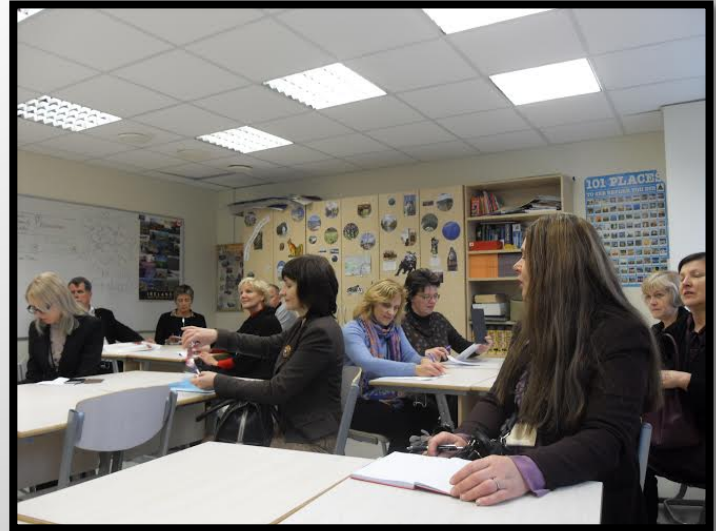
Šiandien rūmų vidus taip pat yra iš XIX a., bet išlikę ir detalių iš senesnės praeities. Nuo 1952 m. rūmuose įkurtas kultūros ir švietimo centras, pavadintas Talino mokytojų namais. Juos administruoja Talino miesto Švietimo taryba. Čia vyksta įvairios konferencijos, kūrybinės dirbtuvės, laisvalaikio kursai, eksponuojami mokinių meno darbai, vyksta kitos edukacinės veiklos, skirtos mokytojams ir mokiniams.

Talino mokytojų namų veikla

- Telkia mokytojų bendruomenę
- Organizuoja mokymus mokytojų asociacijų vadovams
- Sudaro sąlygas dalykų asociacijoms organizuoti seminarus, praktinius užsiėmimus dalykų asociacijų mokytojams, gauti papildomų pajamų finansinėms asociacijų veikloms (1/3 savo uždirbamų pajamų skiria asociacijoms)

Foto galerija

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas yra viena svarbiausių mokytojų asociacijų veiklų. Jos pačios organizuoja įvairius PKT(pedagogų kvalifikacijos tobulinimo) renginius, susitikimus ir konferencijas, kur jų nariai gali pasidalinti patirtimi su kitais pedagogais arba analogiškų užsienio asociacijų atstovais, renka ir platina informaciją apie kitų organizatorių siūlomus kursus. Dažnai asociacijos siekia užtikrinti prieinamą galimybę visiems konkretaus dalyko mokytojams kelti kvalifikaciją, ir siekia juos motyvuoti. Savo nariams asociacijos dažnai siekia suteikti galimybę gauti stipendijas ir kitą finansinę paramą, kuri būtų skirta jų kvalifikacijai tobulinti.

Ačiū už dėmesį!
Sėkmės!

